

Č. 12.117.

Horní právo. — Řízení před nss-em: Autoritativní rozhodnutí min. prací nebo pouhé prohlášení tohoto min. jako strany — zástupce báňského eráru?

(Nález ze dne 6. listopadu 1935 č. 19.301/35.)

V ě c: Česká obchodní společnost, akciová společnost v P. proti ministerstvu veřejných prací o výhrady při udělení kutacích a dobývacích práv ohledně uhlí na pozemcích zabraných a přidělených na Slov.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e o d m í t á p r o n e p ř í p u s t n o s t.

D ů v o d y: Podáním ze 3. září 1930 oznámila stěžující si společnost min. prací, že začala s nákladnými přípravnými pracemi ku získání kutacích a dobývacích práv na uhlí na zabraných a přidělených pozemcích v okrese M.-ském na Slov., že učinila tak v dobré víře v příznivé výsledky jednání se stpú-em i s kolonisačním referátem v Bratislavě, že zejména uzavřela příslušné smlouvy s přidělci nemovitostí v D. a U. i s obcemi v okolí, jakož i s ředitelstvím panství Z. a B., že však nyní obdržela od stpú-u výměr ze 17. dubna 1930, kterým se jí oznamuje, že její smlouvy s nabyvateli zabraných nemovitostí se neschvalují, ježto uhlí na zabraných pozemcích je vyhrazeno státu, a kterým se jí současně dává najevo, že je nutno, ježto nárok na uhlí státem zabrané je rezervován pro státní uhelné doly, aby se o eventuelní pronájem dohodla se VII. odborem min. prací. Současně prohlásila, že proti uvedené dispozici stpú-u podává min. prací odůvodněný protest, zakončený petittem, jenž zní takto: »Předpokládáme, že min. v uvážení přednesených důvodů uzná, že nař. dispoice je právně a hospodářsky neudržitelná a že musí býti anulována. Kdyby se však nad očekávání tak nestalo, žádá, aby tato dispoice neměla platnosti pro její případy, ze kterých uvádí pozemky kolonistů v D. a U., jakož i pozemky rodiny Z. a B. v okrese M.-ském, jakož i ony zabrané pozemky, na které společnost narazí při pokračování výzkumných prací.«

Žádost tuto doplnila stěžující si společnost dalším podáním ze 6. října 1930, v němž uvedla, že stpú jí svého času doručil výměr ze 4. prosince 1926 tohoto znění: »K Vaší žádosti z 31. října 1926 v záležitosti kutání uhlí a jiných nerostů na Slov. na pozemcích velkostatků N. a H. sděluje stpú, že dosud není rozhodnuto, kdo obdrží půdu z těchto velkostatků. V případě, že si ji podrží stát, bude předána min. zem., které může pak záležitost s Vámi projednat. Současně připomíná stpú, že na žádost min. prací, ústřední správy státních báňských a hutních závodů z r. 1923 vložil do přidělových listin ustanovení, podle něhož vyhrazuje se státu Čsl. k rukám stpú-u právo zpětné koupě na přidělené nemovitosti pro případ, že by pozemků bylo zapotřebí ku hledání a těžení jakýchkoli mineralií. O tom, zdali takový případ nastal, rozhoduje rozhodčí soud uvedený v §§ 53, 54 příd. zák. podle smluvních ustanovení a předpisů §§ 52, 53 a 54 tohoto zák.« Z tohoto výměru dovozovala

st-lka, že stát by měl právo na zpětné získání uvedených pozemků jen tehdy, až by nějakým způsobem nabyt práva na hledání a těžení mineralií v pozemcích těch.

Po opětovné korespondenci se stpú-em, vládním komisariátem pro báňské a hutní záležitosti v Bratislavě a s obecním úřadem v Š. — jež však pro předmětnou záležitost nepřinesla nic nového — vydalo žal. min. st-lce nař. rozhodnutí tohoto znění: Vaší žádosti ze 3. září 1930, doplněné podáním ze 6. října 1930 o anulování výhrady práva dolování na uhlí pod zabranými a přidělenými pozemky na Slov. a Podk. Rusi a to ani ve formě všeobecné, ani pokud se týče pozemků kolonistů v D. a U. a pozemků rodiny Z. a B. v okrese M.-ském, nebo zabraných pozemků, na které byste narazili při pokračování výzkumných prací, nebylo možno vyhověti, poněvadž podle vyjádření odboru VII. min. prací, které bylo požádáno o sdělení stanoviska v této věci, nehodlá se min. prací, jakožto podnik státních báňských a hutnických závodů, zřici výhrady práva dolovati na uhlí, nacházející se pod zabranými pozemky, vymíněné stpú-em pro Čsl. stát. Vzhledem k tomu doporučuji, abyste o věci jednali se VII. odborem min. prací.

Dříve, než se nss mohl zabývatí námitkami podané stížnosti, musil z moci úřední zkoumati, má-li nař. vynesení povahu rozhodnutí neb opatření ve smyslu § 2 zák. o ss, t. j. autoritativního rozhodnutí, právní moci schopného, jímž se určitý poměr schvaluje nebo upravuje. Tu dlužno si předem uvědomiti, že min. prací má v oboru věcí horních dvojí funkci: jednak je nejvyšší instancí báňské administrativy, tedy státním úřadem, jednak je nejvyšším místem správy státních dolů a hutí, tedy representantem báňského eráru, ve kteréžto funkci vůči občanům nevystupuje jako nadřízený jim úřad, nýbrž jako strana jim koordinovaná. Třeba tedy zkoumati, zda ve výměru dnešní stížnosti napadeném mluvilo žal. min. ke st-lce v oné první funkci úřední či ve funkci druhé, tedy jako strana.

Přihlíží-li se k ději shora vylíčenému, nelze se dobře domyslití, v jaké úřední kompetenci by bylo žal. min. mohlo v daném případě vystupovati. Vždyť předmětem jeho rozhodování nebyla žádná konkrétní žádost o udělení kutacího povolení, ani žádné ohlášení výhradních kutisk — a ani v těchto případech nebylo by povoláno rozhodovati min. prací, nýbrž nejnížší instance hornická, to jest revírní báňský úřad. Také o zvláštním právu majitelů pozemků při vyhledávání a dobývání kamenného uhlí na Slov. nenáleží podle platného práva rozhodovati jinak, než v rámci rozhodování normálního, tedy spolu s výrokem o žádostech za udělení kutacího povolení, o ohlášce výhradních kutisk, resp. o žádostech za propůjčku nebo koncesi, avšak o takovéto rozhodování v daném případě, jak již řečeno, nešlo.

Naproti tomu byly tu všechny předpoklady pro to, aby žal. min. učinilo prohlášení ve své neúřední funkci zástupce báňského eráru. Vždyť nař. výměrem byly vyřízeny protesty stěžující si společnosti ze 3. září a 6. října 1930, k nimž zavdala podnět rozhodnutí stpú-u ze 17. dubna 1930, resp. 4. prosince 1926, ve kterých tento úřad, vykonávaje ve vlastní

kompetenci přidělování zabrané půdy, vyhradil správě státních báňských a hutních závodů, kteráž v tomto řízení vystupovala jako strana, z vlastnického práva k této zabrané půdě, kterou přiděloval určitým přidělcům, část spočívající v přednostním právu vyhledávati a dobývati kamenné uhlí v pozemcích těch snad obsažené. Jak již řečeno, vyhradil nebo vlastně přidělil tuto složku vlastnického práva stpů báňskému eráru jako straně na řízení tom zúčastněné. Jestliže stěžující si společnost proti tomuto postupu podala »protest« u min. prací jako reprezentanta báňského eráru a žádala o »anulování« uvedené dispozice, nemohlo toto její zakročení míti jiný smysl, než že se domáhala na min. jako zástupci báňského eráru, aby se výhrady, přiznané mu stpů-em jako procesní straně, zřekl. Ale pak odpověď, daná st-lce v nař. výměru, že se této žádosti st-lčině nevyhovuje, nemohla míti jinou povahu než prohlášení strany, že se nevzdává výhody, jež jí stpů-em byla přiznána.

Ježto pak ani znění nař. výměru samo není stylisováno tak, aby je bylo nutno vykládati jako úřední projev vůle žal. min., vydati v mezích své úřední kompetence nějaký výrok autoritativní, dlužno uznati, že výměr ten skutečně obsahuje pouhé prohlášení min. jako zástupce báňského eráru, tedy prohlášení strany, které nemá charakter rozhodnutí neb opatření před nss-em naříkatelného. Bylo proto stížnost do výměru toho podanou odmítnouti pro nepřipustnost.

Č. 12.118.

Horní právo. — Řízení správní: Vyzval-li revírní úřad báňský majitele dolů, aby mu sdělil určitá provozní data za tím účelem, aby revírní úřad mohl podati dobrozdání ve věci stavební, nemůže báňské hejtmanství k odvolání majitele dolů výzvu tu potvrditi tak, jako by byla bývala vydána u výkonu horní policie.

(Nález ze dne 6. listopadu 1935 č. 19.302/35.)

V ě c: Lomské uhelné závody, akciová společnost v L. (adv. Dr. Artur Gutfreund z Teplic-Šanova) proti báňskému hejtmanství v Praze (vrch. bání. rada Dr. Ing. Jaroslav Votruba) o příkaz sdělití provozní data.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro vadnost řízení.

D ů v o d y: Výměrem ze 7. října 1931 sdělil revírní báňský úřad v Mostě stěžující si společnosti, že byl obecním úřadem v J. požádán, aby podal dobrozdání o stabilitě pozemku č. kat. . . , jehož nedostatečnou bezpečnost z důvodů poddolování zástupce stěžující si společnosti jako majitelky přebytku pozemek ten pokrývajících namítal při komisionálním jednání, které se před jmenovaným úřadem obecním jako úřadem stavebním konalo o žádosti Karla N. ze St. o udělení stav. povolení ke zřízení obytného domu na uvedeném pozemku. Současně vyzval revírní báňský úřad st-lku, aby mu sdělila, o které skutkové podklady